

ת"פ 2210/07/16 - מדינת ישראל נגד אופיר עלימה

בית משפט השלום בפתח תקווה
ת"פ 2210-07-16 מדינת ישראל נ' עלימה

בפני כבוד השופטת אליאנא דניאלי
בעניין: המאשימה מדינת ישראל

נגד
הנאשם אופיר עלימה

גזר דין

פתח דבר

הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב אישום מתוקן, אשר ייחסו לו עבירות של **החזקת חומר מאושר והחסנתו**, בניגוד לסעיף 5 ביחד עם סעיף 19 בחוק חומרי נפץ, תשי"ד - 1954 (להלן: "חוק חומרי נפץ"); **הקמת מחסן חומרי נפץ**, בניגוד לסעיף 7 ביחד עם סעיף 19 בחוק חומרי נפץ; **מעשה פזיזות ורשלנות**, בניגוד לסעיף 338(5) בחוק העונשין, התשל"ז - 1977, **והחזקת צעצועים מסוכנים**, בניגוד לסעיף 2 בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (איסור ייצור, יבוא, ומכירה של צעצועים מסוכנים), תשמ"ז - 1986 (להלן: "הצו") ביחד עם סעיף 39(ג)(4) בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957.

בהתאם לכתב האישום המתוקן, במועד הרלבנטי לכתב האישום היה הנאשם בעל רישיון מפעיל זיקוקין דינור מאת המוסד לבטיחות ולגיהות, ושכר מחסן בכפר מע"ש.

ביום 8.12.15, בשעות הצהריים, החזיק הנאשם במחסן כמויות גדולות של פריטים מקטגוריות 2 ו-3 בצו, שכללו חזיזים, נפצים וזיקוקי דינור מסוגים שונים.

הפריטים מקטגוריה 3 הוחזקו ללא היתר, וככלל החזקת או אחסנת כל אחד מהפריטים המפורטים בנספח לכתב האישום, נעשתה בניגוד להוראות המחוקק, סיכנה חיי אדם, ואסורה אף שלנאשם היה רישיון מפעיל כאמור.

כל אחד מהפריטים בקטגוריה 2 מהווה **צעצוע מסוכן** כמשמעו בצו, ואסור בהחזקה ומכירה, שכן הם מכילים חומר נפץ ואבק שריפה העלולים לגרום לפציעה או לנזק למשתמש בהם ולסביבתו. שימוש או מגע בפריטים אלו עלול לגרום

לפיזור אש, גיצים, נתזים ופציעות, ופיצוצם עלול לגרום לרעש עז, מטרד ובהלה, כוויות, שריפות ואף למוות.

בכתב האישום המתוקן צוין שכמות הצעצועים המסוכנים אותה החזיק הנאשם במחסן גדולה מאוד ומעידה על החזקה למטרת מכירה במסגרת עסקו כמפעיל זיקוקי דינור.

הפריטים המפורטים בקטגוריה 3 הם **חומרי נפץ**, על פי הגדרתם בחוק חומרי נפץ ואכרזת חומר נפץ (חומרי נפץ מאושרים) התשנ"ט - 1999. הנאשם החזיק בחומר מאושר, אך אחסן אותו שלא במחסן לחומרי נפץ, ולמעשה ניהל מחסן לחומרי נפץ, ללא היתר מאת המפקח ושלא במקום עליו ניתן היתר מאת המפקח.

במעשיו החזיק הנאשם במחסן זיקוקי דינור וצעצועים מסוכנים בכמות השווה לכ- 700 ק"ג חומר נפץ מסוג TNT, עם פוטנציאל נזק לטווח של מאות מטרים מהמחסן.

הזיקוקין והצעצועים המסוכנים הוחזקו במחסן ארעי ללא אישור מפקח עבודה ארצי או מפקח אזרחי, ללא ניהול פנקס, ללא גידור וללא שלטי אזהרה, ללא החזקת אמצעי כיבוי אש מתאימים ומתקן יעיל להגנת המחסן מפני מכת ברק, בתנאים שאינם בטיחותיים, במקום שאינו מאושר, בכמויות גדולות, ללא תיעוד ורישום על האריזות, לרבות מערכות אלחוטיות להפעלת זיקוקין ואלפי ראשי גפרור חשמליים, אשר חלקם הוכנסו לארונות עץ וחלקם נמצאו בתפזורת על הרצפה.

הנאשם ערם את האריזות מהקרקע עד לגובה תקרת המחסן, כשחלק מהאריזות קרועות ופתוחות, מספר רב של פריטים שונים מוקמו יחד בתפזורת - הן בארגזי קרטון, והן על גבי רצפת המחסן ולא בתא ייעודי. חלקם של הפריטים אוחסנו במצב חמוש - כשיזם חשמלי מוחדר אליהם, וחלקם היו מפורקים.

במעשיו עשה הנאשם מעשה לגבי חומרי נפץ, ולא נקט אמצעי זהירות נאותים מפני סכנה מסתברת הכרוכה בהם, בדרך נמהרת ורשלנית, שיש בה כדי לסכן חיי אדם או לגרום לו לחבלה.

יצוין כבר עתה כי ההליך כנגד הנאשם התנהל זמן רב, שכן הנאשם כפר תחילה במיוחס לו, בהמשך נעלמו עקבותיו, מועדי הוכחות בוטלו וההליכים כנגד הנאשם הותלו, ולאחר מכן נשמעו הראיות במלואן - פרשות התביעה וההגנה, ללא עדות הנאשם אשר בחר שלא להעיד. רק עם סיום הבאת הראיות הגיעו הצדדים להסדר במסגרתו תוקן כתב האישום כמתואר לעיל, ללא הסכמה עונשית.

הטיעונים לעונש

טרם הבאת טעוני הצדדים לעונש, יובהר כי לאחר שמיעת הטיעונים, נעתרתי לבקשת ההגנה להגיש חוות דעת מטעמה.

עמוד 2

לפיכך, הוגשה חוות דעתו של ד"ר הלל מה נעים, פסיכיאטר, והתקיים דיון נוסף טרם גזירת הדין, במסגרתו נחקר המומחה על חוות דעתו, והעידה אשת הנאשם לעונש. ראשית יפורטו עיקרי עדויות אלו.

ד"ר מה נעים ציין בחוות דעתו, כמו גם בעדותו בפניי, כי הוא מטפל שנים ארוכות בפגועי ראש, ובמסגרת זו הכיר את הנאשם בשנת 2000, עת טופל הנאשם במכון לנפגעי ראש בהפניית משרד הבטחון. בהמשך, טיפל בנאשם תרופתית ופגש בו מספר פעמים בראשית שנות האלפיים. לצורך עריכת חוות הדעת פגש בנאשם 3 פעמים ושוחח עם פסיכולוגית המטפלת בו. מחוות הדעת נלמד כי למראשית ההיכרות עם הנאשם, נמצא פער גדול בין יכולותיו האמיתיות של הנאשם לבין תפיסתו את עצמו.

אשר לעבירות בהן הורשע, תאר הנאשם בפני המומחה כי עקב שינויים רגולטוריים "נפטרו" רבים מזיקוקין אותם החזיקו, והנאשם רכש כך ציוד בזול, פיתח ציפיות להרחבת העסק, והקל ראש בתנאי החוק ובסכנות.

בבדיקות נמצא הנאשם במצב רוח סוער, בין היתר בשל מצבה הבריאותי של אשתו. עם זאת, הוטעם כי אין לנאשם מחשבות שווא וכי תובנתו תקינה ובוחן המציאות, בכללותו, תקין.

המומחה קבע כי הנאשם, הסובל לאורך שנים מפגיעת ראש, לקוי בכושר השיפוט שלו, וכן ביכולת השליטה העצמית ומתקשה לווסת את רגשותיו. כל אלו השפיעו על התנהלות הנאשם, הן בעת ביצוע המעשים, הן בעת החקירה הפלילית, והן במהלך ניהול ההליך המשפטי, עת נעלם הנאשם ועזב את ביתו למשך מספר חודשים.

נקבע כי הנאשם סובל מאנצופלופטיה פוסט טראומטית, המגבילה את תפקודו ומשבשת את השיפוט החברתי והאישי שלו. בנסיבות אלו סבור המומחה כי קיימת קירבה לסייג לאחריות פלילית, שכן פגומה יכולתו של הנאשם להבין את חומרת המעשה אותו ביצע, אף כי ידע שהוא מבצע מעשה אסור.

בחקירה נגדית אישר המומחה כי לא קיבל את חומרי החקירה טרם כתיבת חוות הדעת, ולא ערך לנאשם טסטים או בחינות, אלא התבסס למעשה על דברים שנאמרו לו על ידי הנאשם עצמו במהלך 3 פגישות, כמו גם על היכרותם הקודמת ועל שיחות טלפוניות עם גורמים שונים אשר טיפלו בנאשם לאורך השנים.

במענה לשאלות ב"כ המאשימה, תאר את הנאשם כ"חוכמולוג", כמי שיש לו הערכת חסר מובנית באשר למגבלותיו, ואינו רואה את הדברים בצורה מאוזנת. על רקע זה הסביר הן את ביצוע המעשים המתוארים בכתב האישום המתוקן, והן את תגובתו של הנאשם לחקירה כנגדו ולניהול ההליך בעניינו. הוא הבהיר כי הנאשם אינו מודע למכלול ההשלכות של מעשיו, אינו מפרש את המציאות בצורה מדויקת, ומתמודד עמה באופן פרנואידלי.

כן העידה לעונש גברת מיכל נחום, אשת הנאשם. גב' נחום העידה כי השניים הורים לילדים צעירים מאד, וכי 4 ימים לאחר לידת בתם הקטנה, התברר כי לה עצמה גידול סרטני נדיר, היא עוברת טיפולים קשים ביותר, וסובלת סבל רב. בכלל זה היא עתידה לעבור ניתוח נוסף על אלו שכבר עברה, מוגדרת כסיעודית לחלוטין, ואינה מתפקדת בבית. במצב דברים זה, נזקקת המשפחה לנאשם על מנת לתפקד. עוד ציינה אשת הנאשם, כי לבנם בן השנתיים ומחצה חסר חיסוני

והוא נמצא בטיפולים רפואיים מורכבים, וכי הבת הפעוטה סובלת אף היא מקשיים שטרם אובחנו, ואושפזה פעמיים במהלך חודשי חייה הקצרים. לדבריה, הוריהם מבוגרים וחולים, ואין לה ולנאשם תמיכה מקרב בני המשפחה.

טיעוני המאשימה

את התיק ניהלו מטעם המאשימה התביעה המשטרית לצד משרד הכלכלה והתעשייה, והטיעונים לעונש נשמעו מטעם 2 התובעים - כל אחד לפי חלקו.

המאשימה הדגישה בטיעוניה את כמות הפריטים אשר הוחזקו במחסן רעוע שלא קיבל אישורים לאחסון הפריטים, בלב איזור מגורים, וללא עמידה בתקני בטיחות מינימליים. הוטעמה העובדה שמשקלם הכולל של הפריטים מקביל ל - 700 ק"ג TNT, והעובדה שכל אחד מהפריטים שבקטגוריה 3 משול למעשה לחומר נפץ.

צוין כי החזקת הפריטים נעשתה ללא היתר, שעה שכל החזקה של חומר נפץ, לבנה אחת, זיקוק או צעצוע ללא היתר מהווה עבירה בפני עצמה. הודגש כי קיים חשש שמא הפריטים יגיעו לידיים עברייניות, כאשר בהתאם לעדויות שנשמעו בבית המשפט, 90% מחומרי הנפץ המאולתרים מורכבים מחומרים כגון אלו שנמצאו במחסן. נוכח סכנה זו, נדרש אף ממי שמחזיק בפריטים כגון דא כדין, לאחסנם בבונקר תחמושת.

הפריטים אוחסנו באופן רשלני במחסן, אשר נעדר קירות של ממש, נעדר אמצעים למניעת חשמל סטטי, כשחלק מהפריטים ובהם אבקות נמצאו מפוזרים על הריצפה או טעונים להפעלה (מרוש"גים), באופן אשר סיכן את הנכנסים למחסן ואת המצויים מחוצה לו. זאת ועוד, נוכח ההחזקה הרשלנית, לא ניתן היה לספור את מלוא הפריטים שנמצאו במחסן, בין בשל מצב הפריטים ובין בשל הסכנה שנשקפה לשוטרים במהלך הארוע. ב"כ המאשימה היפנה לראיות שנשמעו בסוגיות אלו בבית המשפט, והזכיר כי בהתאם לראיות שנשמעו, פינוי המחסן ארך שני ימי עבודה.

המאשימה עמדה על כך שעסקין באירוע מתוכנן ומתמשך, חסר תקדים בחומרתו. בהתחשב בהיקף ההחזקה, הכשרתו המקצועית של הנאשם, ופוטנציאל הנזק העצום, נטען כי אין בנמצא פסיקה הרלוונטית לנסיבות הכוללות של הארוע הנדון, כאשר הנאשם העמיד בסכנה את הציבור, בעזות מצח ובידיעה מוחלטת כי כך הוא עושה.

הוטעם כי הפסיקה באשר להחזקת צעצועים מסוכנים, במסגרתה נידונו נאשמים למאסרים מותנים ולקנסות, אינה רלוונטית לסדרי הגודל של הפריטים שנתפסו ברשות הנאשם. לפיכך, מצויים אנו ברף העליון של העבירות בגין נידון הנאשם, באופן המשול להחזקת חומרי נפץ ממש.

בנסיבות אלו, היפנתה המאשימה לפסיקה העוסקת בהחזקת נשק ומטעני חבלה, וטענה כי הסיכון אשר נשקף מהפריטים שאוחסנו במחסן, ככל שהיו עולים באש, משול לפיכך לסיכון הנובע מפיצוץ של מטען חבלה.

עוד הוטעם, כי הנאשם הודה בסיום הבאת הראיות, לאחר ניהול הליך סרק, במסגרתו כפר בכל שנטען כלפיו, ובכלל זה ביקש לזמן אף את בעלי המחסן אותו שכר. הוא טען טענות שונות, ובהן טענות לאכיפה בררנית, אף שלא היה בידו

להוכיח דבר מטענותיו, ובזבז לשווא זמן שיפוטי.

נטען כי פרטים אותם מסר הנאשם בפני שירות המבחן, וחלק ממסקנות שירות המבחן, אינם נכונים ואינם מושתתים על ראייה כלשהי. כך באשר לטענה כי הנאשם פסיבי, כי לא היה ער לכמות הפריטים אותה החזיק, כי רכש את העסק מאחר (טענה שלא הוכחה ולא נטענה על ידו בבית המשפט או במשטרה), כי קיבל זיקוקין במתנה מגורמים שונים, ועוד.

בנסיבות אלו, נטען כי שקלול מכלול מעשי הנאשם והעבירות בהן הודה, על נסיבותיהן, מביא למתחם בן 6-8 שנים, וכי יש להטיל על הנאשם עונש ברף התחתון של המתחם, קרי 6 שנות מאסר. זאת, בהתחשב מחד באי לקיחת האחריות לאורך תקופה ארוכה, ומנגד בהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם. מבלי להתעלם ממצבה הבריאותי הקשה של אשת הנאשם, הובהר כי לעמדת המאשימה אין בכך כדי להצדיק חריגה מהמתחם.

כן עתרה המאשימה להשתת מאסר מותנה וקנס, בהתחשב בכך שעסקין בעבירה בעלת היבט כלכלי משמעותי.

טיעוני ההגנה

ההגנה טענה מנגד כי המאשימה התבססה בטעוניה לקביעת המתחם על פסיקה העוסקת בעבירות חמורות מאלו בשלן הורשע הנאשם. ב"כ הנאשם הציגה אסופת פסיקה אשר עסקה בעבירות דומות לאלו בהן הורשע הנאשם, וטענה בהתבסס על עונשי המקסימום לצד כל עבירה ועל הפסיקה שהוצגה, וכן בהתבסס על כך שלא נגרם נזק כתוצאה ממעשי הנאשם, כי מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם מתחיל במספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, ומסתיים במאסר בן פחות משנה.

כן התבקש לקבוע כי הנאשם קרוב לסייג, באופן המשפיע על קביעת המתחם עצמו.

נטען כי בהתאם לתיקון 113 בחוק, יש מקום להתחשב בהשפעת העונש על בני משפחת הנאשם, ולפיכך מן הראוי להתחשב במצבה הרפואי של אשתו.

עוד נטען, כי לנאשם 46% נכות צמיתה, כנכה צה"ל, והוגשו מסמכים של גורמים אשר טיפלו בו לאורך השנים. כן הוצג מסמך מטעם משרד הבטחון המלמד כי הרקע לפגיעה בנאשם הוא תאונת אופניים אותה עבר כחייל, ומסמך של פסיכותרפיסטית המטפלת בנאשם בחודשים האחרונים.

הנאשם נשוי ואב לשני פעוטות אשר אושפזו לאחרונה בבתי החולים עקב קשיים שונים, ולפני מספר חודשים אובחנה אשתו כלוקה בסרטן. יצוין בהקשר זה כי במהלך הטיעונים ובמהלך עדותה של אשת הנאשם בפניו, הוצגו מסמכים רפואיים המלמדים על מחלת הסרטן אשר פשתה בגוף האשה.

נוכח מכלול הנסיבות התבקש להשית על הנאשם צו מבחן, בהתאם להמלצת שירות המבחן, ולחילופין מאסר לריצוי בעבודות שירות.

הנאשם, בדברו לעונש, טען כי הוא סועד כיום את אשתו, וכי הוא עצמו עבר הליך שיקום פיזי ונפשי ממושך לאחר שנפגע בצבא, וביקש לאפשר לו ולמשפחתו להשתקם. לראשונה מאז נפתחה נגדו חקירה מסר גרסה באשר לעבירות עצמן, וטען כי החזיק את המוצרים באופן זמני במחסן.

דין והכרעה

עסקינן במקרה יחודי וחריג, שכן כתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם, בסיום הבאת הראיות, מתאר החזקת משחקים מסוכנים וזיקוקין, בכמות עצומה ללא תקדים, בלב אזור מגורים, בתנאי בטיחות מחפירים.

יוזכר בהקשר זה כי חוק חומרי נפץ קובע שקטגוריה 3 של המוצרים, בה החזיק הנאשם, היא בגדר חומרי נפץ, ואילו קטגוריה 2 עוסקת בצעצועים מסוכנים. אין חולק כי השימוש במונח צעצוע, מטעה, משום שסעיף 1 בצו הפיקוח מגדיר "צעצוע מסוכן" כ -

"צעצוע אשר השימוש המקובל בו עלול לגרום למשתמש בו או לבני אדם אחרים נזק גופני, או לסכן את בריאותם או לגרום להם הטרדה, לרבות צעצוע הפולט אש, צעצוע נפיץ הגורם להתפוצצות, צעצוע שנועד לגרום לגירוי, דימוע או עיטוש וצעצוע אשר הוא חיקוי של כלי יריה או הנראה ככלי יריה כמשמעותו בחוק כלי היריה, התש"ט-1949".

לפיכך, בצעצועים אסורים אלה טמון סיכון לבריאות המשתמשים בהם ולסביבה, ודאי כשמביאים בחשבון גם את האופן בו הוחזקו. עוד יצויין, כי בהתאם לפסיקה ולנסיון החיים, קהל היעד של צעצועים אלו הינו על פי רוב ילדים, באופן המגביר את הסכנה שנשקפה מהחזקת הנאשם בפריטים אלו.

אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הרי שהנספח לכתב האישום המתוקן מלמד על החזקת מספר רב של פריטים, בכמויות עצומות. כך, הוחזקו כ-15,000 מזרקות אש מסוג מסוים, עשרות אלפי נפצי חיכוך, אלפי חזיזים, וכן הוחזקו על ידי הנאשם כוורות, מוקשי עשן, מוקשים, נפצי חיכוך, ומאות פגזים בגדלים שונים.

בהקשר זה, מוצאת אני להביא מקצת הראיות שנשמעו בפניי טרם ההודאה, עדויות אליהן היפנתה המאשימה במסגרת טיעוניה לעונש, ואשר המחישו והבהירו טוב מכל הגדרה את הסכנה אותה גרם הנאשם לציבור:

רס"ב אורן בירנבאום, ממעבדת חבלה תל אביב, העיד כי:

"...נתפס מחסן עם כמויות אדירות של זיקוקים ... אנו מבינים שיש שם כמויות של טונות של חומר, זה מחסן לא מורשה, רשלנות פושעת, מקום עם סכנת חיים בעצם שאם יקרה משהו

ויהיה פיצוץ, שריפה של כל הזיקוקים..." (עמ' 52 ש' 20-24).

וכן -

"התחלנו עם רדת החשיכה לדרוך על דברים שהתפוצצו. סגרתי את המקום ונשארו לשמור עליו כל הלילה כי מבחינה בטיחותית לא ניתן היה להמשיך לדרוך לאחר שכאמור התחלנו לדרוך על דברים והתחילו להתפוצץ כל מיני זרקונים והסכנה הייתה מאוד גדולה, הפחון שבו נמצאו החפצים לא עומד בשום סטנדרט וזה מאוד מסוכן..." (עמ' 53 ש' 9-15).

ובהמשך -

יש כמויות ברמה מאוד פושעת, הזיקוקים האלה אני חייב להגיד זה נדיר שבנדיר.. פעם ראשונה ב-23-24 שאני עובד ונתקל בדבר כזה... האמת חששנו לחיי אדם, גם שלנו..." (ע' 53 ש' 19-22. כל ההדגשות שלי).

העד תאר כיצד פנה אל הנאשם במהלך החיפוש, וביקש כי ינחה את החבלנים אשר חששו להיפגע מהחומרים המצויים במחסן. הוא ביקש שהנאשם ישתף אותם במצוי במחסן, על מנת שידעו מפני מה להיזהר, ואולם הנאשם - "שמר על זכות השתיקה ולא כל כך עניין אותו" (עמ' 53 ש' 24-25).

הוא תאר עבודה ממושכת בתנאים של סכנה לחיי החבלנים, שכן חלק מהפריטים היו מפוזרים על הריצפה, החלק הארי של הפריטים היה ללא תוויות כך שלא ניתן היה לדעת מה הם מכילים וכמה חומר מסוכן יש בהם. חלק מהפריטים רגיש לחום ויכול להידלק "מכל דבר", אבקה מהזיקוקין נמצאה על הריצפה, ועוד. זאת ועוד, חלק מהפריטים אוחסן כך שהפעיל לחץ על פריטים אחרים, באופן אשר גם בו היה כדי להוות סכנה מפני הידלקות ופיצוץ.

כן נמצאו פריטים צבאיים האסורים בהחזקה על ידי אזרחים, והכל בערבוביה, וללא הפרדה בין הפריטים השונים.

החבלן הדגיש כי העבודה נעשתה בתנאים של סכנה ממשית לאנשי החבלה, ועקב החשש עבד הצוות ללא שימוש במכשירי קשר בתוך המחסן. כן ציין כי בלמעלה מ-90% ממטעני החבלה המאולתרים בישראל, חומר הנפץ הוא למעשה אבקת הזיקוקין - נתון הממחיש את הסכנה הרבה שנשקפה מהפריטים המרובים אותם איחסן הנאשם במחסן.

העד הוסיף כי המשטרה קיבלה את אישור בית המשפט להשמיד את החומר שנתפס, טרם ניהול ההליך הפלילי, שכן היא אינה ערוכה להחזקת חומרים אלו במצב המסוכן בו נמצאו, מטעמים בטיחותיים.

פקד ערן סולומון - ראש מעבדת חבלה ת"א בעת תפיסת המחסן, העיד כי היחידה מטפלת בזירות טרור ומטעני חבלה בשטח של כמחצית המדינה, וחרף זאת עסקין באחד הארועים המסוכנים בהם נכח, וכי העד בירנבאום נאלץ

להבהיר לו את חומרת הארוע, שכן - "...עד אותו יום לא נתקלנו בכמות כזו של זיקוקים..." (עמ' 91 ש' 7-1). חרף הסברי העד בירנבאום, רק כאשר הוא עצמו הגיע לזירה, למחרת התפיסה ולאחר פינוי חלק מהתפוסים, הבין את חומרת הארוע ואת הסכנה הנשקפת, במלואן, כאשר במהלך פסיעתו במחסן התפוצצו חפצים שונים תחת רגליו.

לעדו -

"ואני מבין שזה באמת אירוע מאוד מסוכן ואם יורשה לי אפילו להוסיף וזה אולי טיפה מבין מקצועית כי אנחנו אנשים שטיפלנו במחבלים מתפוצצים, ללא ספק כבר בזירה אני מבין שזה אחד האירועים המורכבים מקצועית והמסוכנים שיצא וייצא לנו לטפל ומקצועית זה טיפה מבין להגיד את זה. לי לקח הרבה זמן להבין ורק מראה עיניים טוב ורק שמתפוצץ פיצוץ קטן מתחת לרגל שלך ואתה מבין שמזל שלא ניצת החומר ובדרך החוצה ניצת עוד אחד ואתה מבין שזה תהליך מסוכן..." (עמ' 92 ש' 25-30).

הוא הבהיר כי התלקחות המחסן עלולה היתה להשפיע על אזור נרחב, אליו עלולים היו לעוף רסיסים, פיסות מתכת וחלקי מחסן, וכן עלול היה האזור להיות מושפע מהחום והשריפה, מאבק השריפה ומרסיסי ההתכה. הוא הוסיף כי הסכנה נשקפה גם בעת הובלת המוצגים, אשר לא היו מזוהים בחלקם ולא סגורים, והיה חשש מהסכנה אשר תיגרם ככל שהרכב אשר הוביל את המוצגים יהיה מעורב בתאונה.

כן הבהיר כי המחסן הוקם בשטח בו היו מצויים מבנים נוספים וציבור, כאשר מרגע ההצתה קיים "חלון זמן" של שניות ספורות במסגרתו ניתן לצאת את המקום, ולדבריו קשה להאמין שניתן לשרוד פיצוץ בעוצמה שכזו.

עוד הבהיר, כי ההחזקה של הפריטים כשהם במצב חמוש - קרי, החומר העיקרי נמצא עם היזם, אסורה, ומהווה סכנה רבה, וכי הסרת התוויות מהמוצרים היא בעלת מאפיין פלילי:

"אנו רואים את זה כמאפיין שרץ בתחום הפלילי, בין אם זה מפעילי זיקוקים פיראטיים שלא רוצים לחשוף מאיפה הגיע החומר, או אצל בוני מטענים שלא רוצים שיוכלו להתחקות אחריהם. הסרת המדבקות היא מאפיין פלילי שנועד לפגוע ביכולת להתחקות והמטרה היא הסתרה. אין שום סיבה לעבור עשרות ארגזים, זו המון עבודה, לעבור ולתלוש את התוויות, הושקע פה מאמץ להסתיר. לא רק על הארגזים עצמם אלא לעבור כל פריט בתוך הארגז..." (ע' 96, ש' 11-13).

בחינת מכלול הנסיבות מלמד כאמור על ארוע חריג בחומרתו. עסקינן בנאשם שהוא בעל רשיון מפעיל זיקוקין, ולפיכך מדובר במי שמודע לסכנה הנשקפת ממעשיו, לאחר שלמד את הסוגיה ונבחן על הכללים והחוקים להחזקה נכונה וחוקית של הפריטים, לרבות הצורך לאחסנם בבונקר תחמושת.

עובדות כתב האישום המתוקן והראיות שנשמעו בפניי ואשר המחישו עובדות אלו, לימדו על כמויות אדירות של משחקים מסוכנים וזיקוקין, המהווים חומרי נפץ, שאוחסנו במקום, ועל סכנה ממשית לחיי אדם.

עובדות כתב האישום המתוקן והראיות לימדו על החזקת עשרות אלפי הפריטים בדרגת רשלנות גבוהה ביותר, כאשר המחסן עצמו רעוע ואינו עומד בדרישות המחמירות לאחסון מוצרים אלו, ואלו אוחסנו כשהם ללא תוויות המלמדות על החומר הפעיל שבהם, כשהם מעורבבים האחד עם האחר, מפעילים לחץ אחד על השני, חלקם מרוש"ג, חלקם מפוזר, ואבקות חומר נפץ מפוזרות על הקרקע.

מהעדויות הובהר כי משמעות ההתלקחות או פיצוץ הפריטים אחת היא - מוות והרס. הנאשם סיכן לא רק את חייו, אלא את חיי שוכרי המתחם והמתגוררים בו ובקרבתו, חפים מפשע שנהיר כי לא היו מודעים כלל ל"פצצה המתקתקת" המצויה בקרבם, שוות ערך כאמור ל-700 ק"ג חומר נפץ. כן סיכן הנאשם את צוותי השיטור והכבאות, אשר פעלו על מנת לפנות את המקום בבטחה, שעה שחומרים שונים התפוצצו תחת רגליהם.

נוכח נסיבות אלו, נהיר כי הנאשם פגע פגיעה קשה בערך החברתי של זכות הציבור להגנה על ביטחונו, שלמות גופו ושלוות נפשו. כן פגע הנאשם בזכות הציבור לקניינו, שעה שהעמיד את רכוש הציבור בסכנה לגרימת הרס.

בנסיבות המתוארות, מתעורר קושי לאתר פסיקה נוהגת המשקפת באופן ראוי והולם את נסיבות והיקף ההחזקה.

עיון בפסיקה מלמד כי במקרים בהם הועמדו נאשמים לדין בגין החזקת צעצועים מסוכנים, מדובר היה על דרך הכלל לכל היותר בהחזקת אלפי פריטים. במקרים אלו נידונו הנאשמים ככלל למאסרים מותנים וקנסות (ר' **ת"פ (שלום חדרה) 46261-12-16, מדינת ישראל נ' מחאג'ינה, ת"פ (שלום נצרת) 1038-06, מדינת ישראל נ' זאהי דניאל, ת"פ (שלום ירושלים) 1323-10, מדינת ישראל נ' אבגי ואח', ועוד**).

בעניינו של יהי שלום, אליו היפנתה ההגנה, ובמסגרתו בוטלה הרשעת הנאשם (**ת"פ (שלום פ"ת) 34794-06-13**), הודה הנאשם בעבירה של מעשה פזיזות ורשלנות, לפי סעיף 338(א) (5) לחוק העונשין, שעה שהחזיק בביתו ובמכולה סמוכה לבית בכפר מע"ש כ-7,000 זיקוקי דינור, מבלי שנקט באמצעי זהירות נאותים מפני סכנה מסתברת הכרוכה בהחזקתם.

מאחר שאין בנמצא פסיקה המשקפת את מלוא השיקולים לחומרה, היפנתה המאשימה לפסקי דין בהם נידונו נאשמים אשר החזיקו בחומרי נפץ. עסקינן אמנם בעבירה חמורה יותר, ואולם לטענת המאשימה, יש להקיש מנסיבות אותם מקרים למקרה שבפניי (ר' **רע"פ 2406/16 בענין אייל יונגר נ' מדינת ישראל**, במסגרתו נדחתה בקשת המבקש להקל בעונש של 4 שנות מאסר לו נידון, לאחר שהחזיק מטען חבלה מאולתר מתחת לאולם ספורט בבית ספר. כן ר' **ע"פ 431/05, ידגורוב נ' מדינת ישראל**, במסגרתו נידון מי שמכר לסוכן משטרתי מטען חבלה במשקל 3 ק"ג, ל - 7 שנות מאסר, ופסיקה נוספת אליה היפנתה המאשימה).

אשר לטענת ההגנה בדבר קרבה לסייג לאחריות פלילית, ולפיכך הטענה כי יש להתחשב במצבו הנפשי בקביעת המתחם בהתאם לסעיף 40ט(א)(9) בחוק, הרישהמחוקק הכיר במצב בו אדם אחראי למעשיו, אך יכולתו להבין את שעשה, את הפסול במעשהו או את משמעות מעשהו, או להימנע מביצוע המעשה נפגמה, ושהוא קרוב לסייג לאחריות פלילית באופן המפחית את אשמו המוסרי במידה מסוימת.

עיון בפסיקה בסוגיה זו מלמד כי בתי המשפט הכירו בקרבה לסייג במקרים בהם ככלל סבלו נאשמים ממחלות נפש או במצבים בהם נפגע באופן ממשי תפקוד הנאשמים, והם אושפזו בעבר בבתי חולים פסיכיאטריים. כך, **בע"פ 1865/14 בענין פלוני**, הוכרה קירבה לסייג של מי שסבל מהפרעה דו קוטבית ואושפז מספר פעמים בעברו במרכז לבריאות הנפש. גם **בע"פ 4312/11 בענין פלוני**, נידון עניינו של מי שאושפז מספר פעמים לא מבוטל בעברו בשל מצבים פסיכויטיים. מנגד, **בע"פ 7876/15 בענין חמאמרה**, נידון עניינו של מי שאובחן במהלך מאסרו כחולה נפש, וחרף זאת לא נקבע כי הוא קרוב לסייג.

ישום מדיניות הפסיקה בסוגיית הקירבה לסייג על המקרה שבפניי מביא למסקנה כי אין המדובר במי שקרוב לסייג במידה המצדיקה את הורדת הרף התחתון של המתחם.

עסקינן בנאשם אשר תפקודו ברוב מישורי החיים היה תקין, חרף קשייו, וכך גם תפקודו המקצועי - שהוא הרקע לכתב האישום שבפניי. הנאשם מקיים זוגיות ארוכת שנים עם אשתו, אב לשני ילדים, עבר קורס בחינה והסמכה מקצועיים, ועסק במקצועו לאורך תקופה. לא נטען כי אושפז אושפז פסיכיאטרי בעברו, וחרף מסקנת המומחה כי הוא אינו מפרש כמקובל סיטואציות מסויימות או מתקשה בהבנת משמעות מעשהו, על השלכותיו, איני מוצאת, כאמור, כי הוא קרוב לסייג באופן המצדיק את שינוי המתחם בעניינו.

נוכח מכלול הנסיבות לחומרה אשר פורטו לעיל בכל הנוגע לנסיבות ההחזקה, הכמות שהוחזקה, דרך ההחזקה וזהות המחזיק, ובשים לב לערכים המוגנים שנפגעו ולמדיניות הענישה, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם נע בין 18 ח' מאסר ל-4 שנות מאסר.

אשר לגזירת הדין בתוך המתחם, הרי שמחד אין לזקוף לחובת נאשם את ניהול הליך ההוכחות. מנגד, לא ניתן גם להתעלם מהתנהלותו, החל ממעצרו, שתיקתו לכל אורך הדרך, וחמורה מכל, העובדה שסירב לשתף פעולה עם החבלנים בעת פינוי המחסן, ושמר אז על זכות השתיקה. אף כי זכות השתיקה היא זכותו של כל חשוד, הרי שכאשר מתארים החבלנים כיצד התפוצצו חומרים שונים תחת רגליהם והם עבדו בתנאים של סכנת חיים ממשית, קיים פסול מוסרי משמעותי בעצם העמדתו של הנאשם את אנשי המשטרה בסיכון שכזה.

כך גם לא ניתן להתעלם מהעלאת שלל טענות הגנה במהלך הבאת הראיות, בהן לא נמצא ממש. אף שהנאשם בחר לשתוק ולא מסר גרסה - במשטרה או בבית המשפט, הוא טען לחיפוש לא חוקי, לפגמים שונים במהלך החיפוש והתפיסה, לאכיפה בררנית, וטענות נוספות אשר הביאו לזימון עדים רבים. זאת, הגם שבסופו של יום, לא נמצא ולו עד אחד אשר יתמוך בטענותיו אלו.

לא למותר לציין עוד כי הנאשם שתק במהלך ההליך כולו, לא העיד במסגרת פרשת ההגנה, זימן עדי הגנה אשר לא סייעו לו במאומה - ודומה כי אף ההיפך הוא הנכון. הוא נטל אחריות על המעשים אך לאחר ששוקף לו כי עדי ההגנה חיזקו בפועל את טענות המאשימה כנגדו בדבר חומרת מעשיו, ולא הועילו לו בדבר.

כן יוזכר, כי הנאשם נעלם במועדים שנקבעו להבאת הראיות, ולאחר שהמאשימה לא הצליחה לאתרו הותלו ההליכים.

תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם, מלמד כי הוא מסר לשירות המבחן שקיבל במתנה זיקוקין מגורמים שונים ולא היה ער לכמותם ולעובדה שחלקם לא היה בתוקף. הוא תיאר קושי בהתארגנות ובמעקב, כמו גם קושי בהפעלת שיקול דעת, ברקע התנהלותו. שירות המבחן התרשם לפיכך, שהנאשם לא שקל את הסיכון ואת השלכות התנהגותו בעת ביצוע המעשים. כגורמי סיכון נמצאו הקושי של הנאשם לראות את השלכות התנהגותו, כמו גם קשייו בהתארגנות, בקבלת החלטות, ובעמידה בדרישות הסביבה. אף מצבה של אשתו, אשר תמכה בו עד עתה, נמצא כגורם העלול להשליך על סיכויי השיקום. מנגד, עסקינן בנאשם נעדר עבר פלילי ולא קיימת אינדיקציה לדפוסי התנהגות עברייניים. הוא מקבל אחריות חלקית למעשיו ומבין את חומרתם, ואף השתלבותו בעת האחרונה בהליך טיפולי נמצאה כגורם מפחית סיכון.

בסופו של יום המליץ שירות המבחן, בהתחשב במצבו המשפחתי המורכב של הנאשם ובחזרתו לטיפול כעת, על השתת צו מבחן למשך שנה וחצי ומאסר מותנה.

לאחר כל אלו, על בית המשפט לגזור את הדין במקרה יחודי זה, בו מחד הקים הנאשם סיכון משמעותי לסביבתו, ומנגד עסקינן באדם הנעדר הרשעות קודמות ואשר נסיבותיו האישיות מורכבות, במיוחד בעת הנוכחית.

נסיבותיו הספציפיות של הארוע, לרבות פוטנציאל הסכנה והנזק הגלומים בו, בשים לב לכמות החומרים שהוחזקו, למיקום ההחזקה, לדרך ההחזקה, למשכה, לידיעת הנאשם כיצד נכון וחוקי להחזיק חומרים אלו, למרחק ממקום מגורים, ועוד, מביאים למסקנה כי ענישה אשר תעניק משקל בכורה לנסיבותיו האישיות של הנאשם לא תשרת את האינטרס הציבורי.

הפסיקה בתחום, אשר אינה משקפת כאמור את הנסיבות החמורות והחריגות של תיק זה, הבהירה את החומרה היתרה בתיקים כגון דא, בשל פוטנציאל ממשי של מסוכנות, והעובדה ששימוש בצעצועים אלו עלול לגרום לנזקים גופניים של ממש, כאמור - פעמים רבות לילדים ובני נוער.

עסקינן באדם אשר בניגוד לרבים אחרים המחזיקים בחומרים אלו או מוכרים אותם, עבר את שלבי ההסמכה הרלוונטית לעיסוק בזיקוקין, ולמד את התנאים והמגבלות הכרוכים בהחזקת זיקוקין וצעצועים מסוכנים. חרף זאת, בחר להחזיק בניגוד לחוק, באופן אשר גרם לסכנה פוטנציאלית עצומה וממושכת לחיי אדם. אך בנס לא נגרמה פגיעה בנפש - הן כתוצאה מההחזקה עצמה, והן בשלב החיפוש והפינוי.

ערה אני לטענות המאשימה לפיהן ד"ר מה נעים לא ערך טסטים ומבחנים שונים לנאשם טרם מתן חוות דעתו ואף לא שייך אותו לקטגוריה כזו או אחרת בהתאם ל-DSM. ועם זאת, עסקינן במומחה אשר טיפל בנאשם לפני שנים רבות, שוחח עם מטפלים נוספים אשר טיפלו ומטפלים בנאשם גם כעת, ופגש בו פעמים נוספות טרם כתיבת חוות הדעת. נאמנה על"י מסקנת המומחה כי הנאשם אינו סובל ממחלת נפש, אך סובל ממגבלות מסויימות המשפיעות על תפקודו, ואיני מתעלמת מכך.

ואולם התחשבות משמעותית במגבלות אלו אינה יכולה לעלות בקנה אחד בנסיבות התיק שבפניי, עם האינטרס הציבורי והצורך להרתיע את הנאשם ונאשמים פוטנציאליים אחרים, מהחזקה כה רשלנית של חומרים מסוכנים. התחשבות משמעותית במצבו תביא להקלה בעונשו של מי שאף שכושר השיפוט שלו לקוי, לטענת המומחה, בחר לעסוק בחומרים השקולים לחומרי נפץ, וסיכן כך את סביבתו באופן אשר בהתאם לעדויות שנשמעו בפניי, עלול היה לגרום לנזק משמעותי בטווח של מאות מטרים מהמחסן.

איני מתעלמת מהשלכות העונש על בני משפחת הנאשם וילדיו הקטינים, ומובהר כי לולא נסיבותיו האישיות של הנאשם, העובדה כי אשתו חולה במחלה ממארת וילדיו רכים בשנים, היה מקום להטיל עליו, בנסיבות המקרה, ענישה מחמירה יותר.

ואולם אין בנסיבות האישיות הקשות של אשת הנאשם, וברצון להתחשב בילדיו הפעוטים, כדי לאיין את האינטרס הציבורי, וחרף המלצת שרות המבחן, לא נמצא כי בנסיבותיו של תיק זה ניתן להשית ענישה מקלה, שלא יהא בה כדי לשרת את האינטרסים הציבוריים, ולא יהא בה כדי להעביר מסר ראוי בדבר החומרה שיש במעשים אותם ביצע הנאשם, והסיכון הרב הנשקף מהם.

עם זאת, וחרף כל האמור לעיל, הרי שאך בהתחשב בנסיבות האישיות המורכבות - הן של הנאשם עצמו והן של אשתו וילדיו, אסתפק ברף התחתון של המתחם.

אשר לעתירה להשתת קנס משמעותי, הרי שאכן עסקינן בעבירה המבוצעת למטרת בצע כסף, ואולם נוכח מכלול הנסיבות ועונש המאסר לו ידון הנאשם מצאתי להשית ענישה כלכלית מתונה.

אשר על כן אני משיתה על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 18 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו בהתאם לרישומי שב"ס.
 2. 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירה בה הורשע.
 3. קנס בסך 5000 ₪ או 50 ימי מאסר תמורתו.
- הקנס ישולם ב-5 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.1.19 ובכל ראשון לחודש שלאחריו.

העתק הפרוטוקול יועבר לשירות המבחן.

זכות ערעור כדן.

ניתן היום, ה' כסלו תשע"ט, 13 נובמבר 2018, בהעדר הצדדים.